

Lokalt samarbejde om vækst og miljø

Irene Wiborg

Videncentret for Landbrug

(Kommunernes landbrugsnetværk den 30. april 2014, Middelfart)

Dagsordenen er klar i Natur og Landbrugskommissionen

”Generelt er der behov for at finde nye former for samarbejde mellem offentlige og private aktører, så løsningerne bygger på den nødvendige viden og virker i praksis. Inddragelsen skal ske på flere niveauer – både lokalt i forbindelse med konkrete natur- og landbrugsprojekter ..”

”Målet er, at kommende initiativer på natur- og landbrugsområdet bliver både effektive og holdbare. Vejen til at opnå dette går via dialog, samarbejde, information og inddragelse af berørte parter” (s. 21)

”...særligt vigtigt er hensynet til lokale forskelle og muligheden for lokal eller individuel tilpasning i forhold til de fastsatte mål” (s. 21)

Ja, nu står det i hvert fald i finansloven...

I forlængelse af Natur- og Landbrugskommissionen er aftaleparterne enige om at arbejde aktivt for en mere målrettet miljøregulering af landbruget således, at indsatsen sker dér, hvor virkningen og omkostningseffektiviteten er størst.

En ny regulering vil samlet skulle give erhvervsøkonomiske gevinster, være baseret på et solidt fagligt grundlag og fastholde et højt niveau for miljøbeskyttelse.

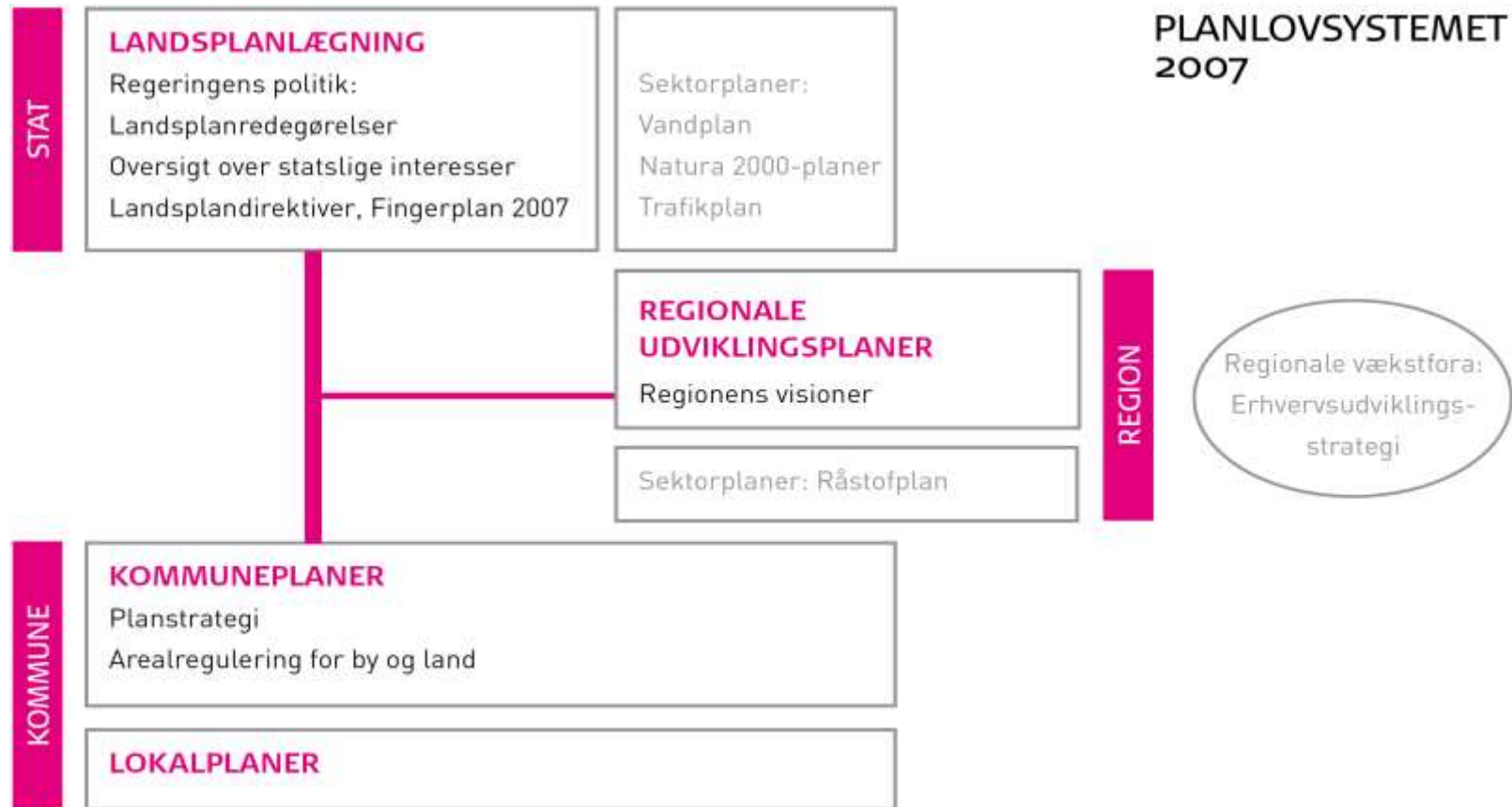

Kommunen og landmændene/landbruget skal sammen gentænke, hvordan vi forvalter det åbne land for at nå samfundets samlede mål ift.

- Produktion
- Natur
- Miljø
- Landskab
- Infrastruktur
- Lokalsamfund
- Lokal udvikling

Kan det nuværende system håndtere det? Hvordan tænkes ud fra det lokale niveau?

Statens er vel allerede så småt gået i gang med tænkningen

- Vandråd / et lille skridt i den rigtige retning
- MEN vi behøver ikke vente på staten

Hvordan kan vi bidrage til en ny start?

- Hvordan kan landbruget og kommunerne bidrage til en succesfuld gennemførsel af visionerne i Natur og Landbrugskommissionen?
- Vi mener ikke, man skal sidde og vente på staten – vi skal gå i gang og ad den vej vise de gode eksempler, som man så kan blive inspireret af og som kan udfordre rammer, lovgivning og praksis

Kan man lokalt vise en vej? Kan vi vove at gå foran med de gode eksempler?

- Der er mange gode eksempler på lokale private / offentlige initiativer på landbrugsområdet:

Agwaplan

Aquarius

Diverse vandløbslaug

SmartNatura Odderbækken

Landbruget i Landskabet

LoCare

Diaplan/ Fremtidens landskaber

dNmark

Eksempel fra
England

Vores erfaring viser, at det faktisk giver rigtig god mening at arbejde med løsninger i samspil og med lokalt afsæt

Manglende implementering af projektresultater pga. generel regulering

- Projekter viser, at man med områdespecifik tilgang kan opnå bedre miljøregulering, bedre produktionsforhold, flere synergieffekter ift. natur, klimatilpasning, grøn energi, etc.
- Noget har kunnet nås inden for eksisterende rammer - men mange gode idéer er strandet ved, at den generelle regulering ikke kunne tilsidesættes (manglende lokal beslutningskompetence)
 - Eksempel: Minivådområder, effekter af godt landmandskab, ..

Eksempler - her nåede vi et stykke ad vejen

Læring fra AGWAPLAN

– AGriculture and WAter PLAN

- Udgangspunkt - den enkelte bedrift – balanceregnskaber og bedriftsstrategi
- Integreret rådgivningssystem, hvor miljø og produktion samtænkes
- Mange løsninger på bedriftsniveauet – manglede motivation for at gennemføre!
- Oplandsbaseret tilgang - stærkt drive ift. at finde nye løsninger i samspil
- Sårbarhedskortlægning som dialogværktøj
- Forskning, myndigheder og landbrug spillede sammen om at finde løsninger – gav solide løsninger
- Nøgleord: Fælles viden som platform = Forståelse for udfordringen, engagement og ejerskab til problemstilling, det er vigtigt at have både bedrifts- og oplandstilgang

Aquarius

– the farmer as Water Manager

- Startede med oplandstilgang hvor landmænd, rådgivere og myndigheder sad sammen i "oplandsråd"
- Sårbarhedskortlægning koblet med en faglig gennemgang af vandkvalitet er afgørende for at få aktører på banen
- Udpegede mange mulige win/win-løsninger – men eksisterende regulering blev en undskyldning/stod i vejen for gennemførelse

Hvordan findes løsninger der giver mening for alle?

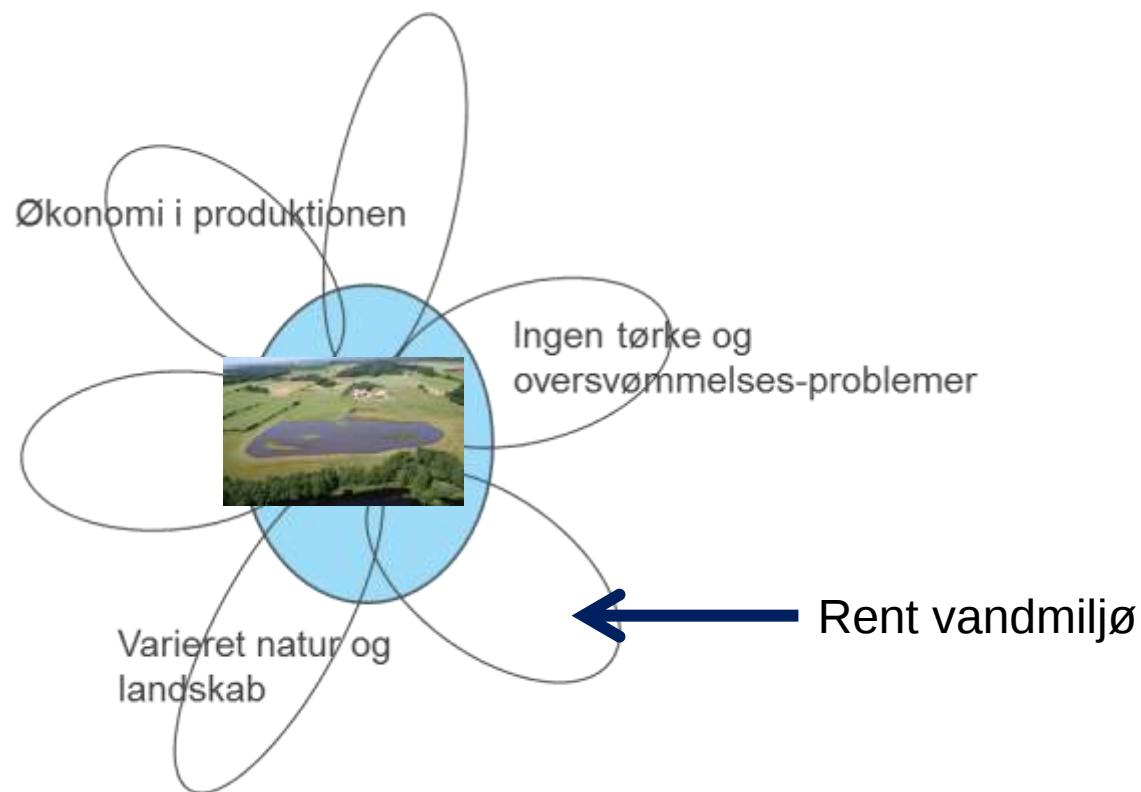
- Ved at tage udgangspunkt i de lokale problemer eller lokale muligheder
 - Ved at involvere alle dem, der har noget på spil
 - Ved at udnytte at alle kan bidrage med forskellig viden, som gør løsninger mere solide
 - Ved at alle udviser fleksibilitet – dvs. være klar til at ændre på egne rutiner uden at ændre grundlaget for hvorfor man f.eks. er landmand/myndighed...
 - Ved at sikre opbakning til løsninger i baglandet og dermed sikre inddragelse af den bagvedliggende viden
-
- Nøgleord: udviklingsmuligheder, tværfaglighed, helhed, ressourceoptimering, udvikling

Og erkend det forskellige perspektiv – der findes løsninger der tilgodeser flere forhold
DIALOG!!!!

Win-win

- Betragt kvælstof som en ressource
- Vi har stor interesse i at udnytte den bedst muligt til gavn for produktionen og for miljøet

- Fra generel regulering til en regulering, hvor man spiller sammen om at finde løsninger? / Fra ens krav til alle til differentieret tilgang
- Skabelse af en kultur, hvor vi sammen søger at finde løsninger

Men det kræver vi kommer ud af vore siloer

Hvordan hjælper vi hinanden?

- Ide: Samle de mange gode eksempler og synliggøre dem?
- Hvordan får vi bragt erfaringer videre, så langt flere har lyst og mod på at gå i gang?
- På VFL er vi klar til at spille ind med viden på "vore felter"
- Vi er også klar til at lege sammen og dermed bidrage til at skabe en innovativ kultur hvor landbrug, vidensinstitutioner og myndigheder i langt højere grad spiller sammen om at finde løsninger
- Nøgleord: klar til at give afkald på vante rutiner **OBSSS**

